

12. Omenjamo še samo, da so naši poslanci dosegli podpore v svrhu izboljšanja zemljišč, pašnikov; posebno za osuševanje travnikov (dronaže).

13. Kmetijska družba je bila vedno v nemških rokah. Voditelji Kmečke Zveze so delovali neprestano na to, da je prišlo v osrednji odbor Kmetijske družbe tudi več Slovencev. Ustanavljali so nove Kmetijske podružnice, kmetško ljudstvo v gospodarskem oziru organizirali.

14. Voditelji KZ so ustanavljali posojilnice in druge zadrage in so tako iztrgali kmeta iz rok denarnih odurov.

15. Med vojsko ni bilo nikogar, ki bi se bil v težkih časih revizij in drugih težav pobral za kmeta. Edino Kmečka Zveza, njeni poslanci, voditelji in organizatorji ter „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ so povsod, kjer se je dalo sčistiti našo kmetško ljudstvo, da ga niso čisto odrli do kože. Vsi, ki imate shranjenega Slov. Gospodarja, prolizajte ga, in naši boste nebroj člankov in notic, kako se je samo Kmečka Zveza po svojih poslancih in voditeljih krepko potegovala za kmetško ljudstvo. Ker so bili odkriti prijatelji ubogega ljudstva, so jih zapirali kot razbojnike. Liberalci in sedanji Samostojneži pa so krivili hrbe pred raznimi glavarji in nemškimi uradniki ter kot vojni dobičkarji mašili svoje malhe s stotisočaki in milijoni.

16. In tudi po vojski, posebno pa ob razsuhu so bili ravno možje naše stranke tisti, ki so nam priborili svobodo. Po zaslugah voditeljev Kmečke Zveze smo se oteli nemškega jarma ter si osnovali zaželjeno Jugoslavijo.

17. Naše sedanje delo stremi za tem, da priborimo kmetškemu ljudstvu v Jugoslaviji, ono mesto, ki mu gre z ozirom na njegovo moč in število.

18. Slovenska Kmečka Zveza brani kmetško ljudstvo pred krivičnimi bremenmi. Poslala je pretekli teden (glej članek na 2. strani) posebno odposlanstvo v Ljubljano k višjemu finančnemu ravnateljstvu, da se pritožbi radi krivic, ki se godijo našemu ljudstvu pri predpisovanju dohodninskega, vojnega in vinskega davka. Dosegla je uspeh.

To so v glavnem dokazi, da je Kmečka Zveza res organizacija, ki hoče priveriti naše ljudstvo do boljših dni. Samostojna in liberalna (Jugosl. demokratska) stranka, sta stranki bahačev in vojnih dobičkarjev. Za nje delujejo ljudje, ki so bodisi sami liberalci, ali pa so najeti od največjih nasprotnikov krščanskega slovenskega ljudstva — liberalcev.

Odredba

glavnega poverjenika za agrarno reformo v Sloveniji glede letošnje oddaje zemlje v zakup.

Lastnikom, oziroma upravnistvom vseh veleposestev, ki so pritegnjena v agrarno reformo, odreja se z ozirom na dejstvo, da iz raznih razlogov uradna oddaja v začasni zakup ni v vseh slučajih izvedljiva, sledeče:

1. Nobeno poljedelsko zemljišče (njive, vrtovi, vinogradi, travniki, pašniki) ne sme ostati neobdelano, oziroma neizkoriščeno.

2. Vsak veleposestnik sme obdelovati v svoji rezihi le toliko zemlje od svojega veleposestva, kolikor je more obdelovati sam kot strokovni vodja (ekonom) s svojo gospodarsko družino, v katero spada tudi primerno število doslej na veleposestvu zaposlenih nastavlencev in delavcev. Izjema je dovoljena le, ako zemlje sploh ni mogoče oddati spodaj navedenim soopravičencem v njem.

3. Vse poljedelsko zemljišče, ki ga v smislu točke 2. ne obdela veleposestnik sam s svojo družino, mora oddati uprava veleposestva še to jesen v najem onim občanom na veleposestvu interesiranih občin, ki se preživljajo deloma ali pa v celoti z obdelovanjem zemlje, pa zemlje sploh nimajo ali pa je imajo manjše nego jim je treba za preživitev njihovih rodbin; nihče teh zakupnikov pa ne sme dobiti na podlagi te odredbe več zemlje v zakup, nego je more, všteti njegovo lastno zemljišče, obdelati s svojo rodbino. Po možnosti naj se upoštevajo pri oddaji v zakup sorazmerno vsi, ki so upravičeni dobiti zemljo v zakup.

4. Kot najemniki imajo vselej, zlasti pa v slučajih, da zemlje primanjkuje, prednost dobrovoljci in vojniki, ki so se borili za osvoboditev in ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, invalidi ter vdove in sirote padlih vojakov.

5. Vsak podnajem je strogo prepovedan.

6. Oddaja zemljišča v najem potom dražbe je nedopustna.

7. Najemščina v nobenem slučaju ne sme presegati dosedanje svoje višine ter se sme zahtevati in plačevati le v denarju.

8. Najemna pogodba se sme glasiti le na eno leto in mora vsebovati pogoj, da velja le, če jo odobri glavni poverjenik za agrarno reformo. Glavni poverjenik za agrarno reformo bo odobril pogodbe, napravljene v smislu te odredbe ter jih po preteku te najeminske dobe podaljšal vsem onim kmetovalcem, ki bodo v najem vzeto zemljišče skrbno in dosedanjim obdelavi primerno obdelali.

9. Vsak najemodajalec mora sestaviti imenik vseh najemnikov ter v njem navesti razun podatkov o osebi najemnika število članov najemnikove rodbine, živečih v najemnikovem gospodarstvu, skupno površino vseh od najemnika izkoriščanih njiv, travnikov in pašnikov (všteti njegovo lastno zemljišče), površino na najemodajalcem posestvu od njega v na-

jem vzete zemlje, višino najemnine, preračunane na 1 ha vsake kulture ter skupno svoto najemščine.

10. V slučaju utemeljenih pritožb, da se te odredbe niso izvršile, odposlal bo glavni poverjenik na veleposestvo ob stroških veleposestnika strokovnjaka, ki bo oddajo v začasni zakup v smislu ministrske odredbe z dne 10. aprila 1919, uradoma izvršil ter se bo v smislu par. 6 te odredbe brezizjemno določila za vsa v najem oddana zemljišča enotna zakupnina v znesku petkratnega katastralnega čistega donosa.

Dodatek: Utemeljene, po dotičnih županstvih uradno potrjene pritožbe proti načinu oddaje zemljišč je pošiljati glavnemu poverjeniku za agrarno reformo; v slučaju, da pritožba ne bo opravičena, plača krivce stroške uradnega poizvedovanja.

Oddajo stelje, drv in lesa onim kmetovalcem, katerih potrebnost iz lastnih posestev ni krita, izvrše do nadaljnjih odredb državni nadzorniki, kjer obstojajo, in sicer le v najpotrebnejši izmeri. Koder pa nadzornikov dosedaj ni, naj prijavijo kmetovalci svoje potrebe občinam, ki naj skupno in pregledno predložijo glavnemu poverjeniku, to pa le glede posestev, ki presegajo 200 ha. Občinam se posebnih uradnih ukazov in navodil o tej zadevi ne bo izdajalo.

Politični pregled.

Beograd.

Se dosedaj nimamo tako potrebne nove vlade. Predsednik Narodnega predstavništva dr. Pavlovič je sprejel od regenta Aleksandra nalogo, naj se pogaja z raznimi parlamentarnimi strankami glede sestave vlade in njemu poroča o uspehu pogajanj. Pavlovič je predložil Aleksandru pregled številnega stanja raznih klubov in njihovo verjetno priklonitev. Ker pa prestolonaslednik ni mogel na podlagi tega pregleda napraviti nobenega sklepa, je izrazil željo, naj se mu predloži tekom 24 ur natančen predlog za sestavo novega kabineta. Aleksander računa, da bodo politične skupine z ozirom na našo zunanjo politiko našle način, da se med seboj sporazumejo. Ako ne bosta nove vlade sestavljala Protič ali Pavlovič, se bo poverila ta naloga vseučiliškemu profesorju dr. Civiču ali pa predsedniku akademije dr. Zujoviću. Načelniki vseh opozicijskih klubov so se izjavili za Protiča.

Italija.

V Split je priplulo precej veliko americko brodovje in se je vsidralo v luki. Iz D'Annunzijevih proglašev in tajnega popisovanja in nabiranja italijanskih prostovoljcev se sklepa, da namerava Italija napasti Dalmacijo z morske in kopne strani. D'Annunzijo, ki se je polastil na lastno pest Reke, vedno še gospodari tamkaj in odklanja vsako pogajanje z italijansko vlado, katere po svoji izjavi niti ne priznava. Ako bi pa nastopila Italija proti D'Annunziju z oboroženo silo, bi tak poizkus povzročil vstajo vojaštva.

Angleška.

Na Angleškem je izbruhnila železničarska stavka, katera šteje že nad 1 milijon štrajkarjev, ki so denarno preskrbljeni za cele štiri tedne. Stavkati pa mislijo samo en teden, ker že v tem času bodo nastale take težkoče glede prehrane, da bo vlada prisiljena odnehati. Londona preživljajo le še potem avtomobilov.

Kmečka Zveza.

Shodi Kmečke Zveze. Dne 5. oktobra po rani sv. maši gospodarsko-politično zborovanje pri Sv. Antonu v Slov. gor. (Golec), pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža (urednik Marko Krajnc) pri Smartinu n. P. (dr. Jerovšek), po rani sl. božji v Svečini (dr. Leskovar), po pozni pri Sv. Juriju ob Pesnici (dr. Leskovar), pri Sv. Trojici (Golec). Na Cvenu ob 14. uri tabor muropoljskih kmetov. Prosimo zaupnike, da agitirajo povsod za številno udeležbo.

V Posavju se vršijo dne 5. oktobra shodi Kmečke Zveze po tem le vspredu: Pišecce: ob 8. uri v prostorih Kmečke posojilnice; govorita dr. Ogrizek in deželni poslanec kmet Jakob Vrečko. — Dobova: ob pol 8. uri pri Negovu. V Kapeleh: po večernicah pri Vidmarju; na obeh shodih govorita dr. Stanonik iz Ljubljane in župan Krajnc iz Gornje Pirešice. Videm: ob pol 8. uri v kaplaniji; govorita kmet Ivan Hlebič in urednik Stupan. Brežice (zaupen) popoldan po večernicah; govorijo kmeta Ivan Hlebič in Jakob Vrečko ter dr. Ogrizek. — Rajhenburg: po rani božji službi; govorita kmet Bore in Vlado Pušenjak. Koprivnica: po drugi službi božji; Pušenjak in Bore.

Izvršilni odbor KZ je imel dne 30. septembra svojo sejo, katere so se člani odbora udeležili polnoštevno. Napravili so se važni sklepi glede organizacije naše krščanske kmetške stranke. Sprejele so se resolucije, v katerih zahtevamo, naj se krivice, ki se godijo našemu ljudstvu pri odmeri dohodnine, vojnega in vinskega davka ter davka na prirastek zakonitim potom odpravijo. Tozadevni sklepi se pošljejo Jugoslovanskemu klubu. Strogo se naj stopi na prste verižnikom in vojne dobičkarje temeljito obdači. Zahtevamo sklicanje pokrajinskega (deželnega) zbora za Slovenijo v Ljubljani. Volitve se naj čimprej razpišejo, da si bo ljudstvo samo napravilo postavbe, kakoršne želi. Odločno ugovarjamo proti šolskemu za-

konu, ki bi žalil verski čut našega ljudstva. Kmečka Zveza bo v II. polovici meseca novembra priredila v Mariboru tečaj za voditelje in ljudske govarnike. Za organizacijo viničarjev in kmetijskih delavcev se je izvolil poseben odsek. Njemu na čelu stoji strokovnjak v viničarskih zadevah. Izvršilni odbor bo imel svoje seje vsak četrt leta enkrat. Seje izvršilnega odbora mariborskega okrožja se vršijo vsak I. torek, seje celjskega izvršilnega odbora pa vsako I. sredo v mesecu. Če pa pade ta ali naslednji dan na praznik, se vrši seja naslednji torek, oziroma sredo.

Shod v Zavrču se je vršil dne 28. septembra nad pričakovanje ugodno. Zborovalna dvorana je bila daleč premajhna. Se zunaj je stalo lepo število zborovalcev. Shodu je predsedoval župan g. Budjan, ki je spretno vodil zborovanje. Govorila sta urednika Golec in Zebot. Zborovalci so stavili razna vprašanja o davkih, zavarovanju, o volitvah, o šolskem zakonu itd. Bilo je pravo ljudsko zborovanje. Izvolil se je župnijski odbor Kmečke Zveze, v katerem so možje, ki so obljubili, da bodo organizacijo Kmečke Zveze razpredli od hiše do hiše.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Shod SKZ dne 28. t. m., kateri se je vršil pod milim nebom, je bil izvanredno dobro obiskan, znamenje, da je šentlovenrenška župnija pod zastavo Kmetške Zveze. Govornik M. Krajnc iz Maribora nam je v dolgem govoru natančno razložil gospodarske, politične in strankarske položaje, v katerega smo prišli ob času razsula Avstrije. Uspeh shoda je bil, da so se sklenile razne resolucije, ter se je ustanovila krajevna organizacija KZ. Le tako naprej, ker v smotrenem delu je naša edina rešitev.

Sv. Lenart v Slov. gor. Minuli četrtek, dne 25. t. m. so se zbrali zaupniki SKZ v okraju Sv. Lenart k velevažnem sestanku. Vsaka krajevna organizacija SKZ je odposlala po dva do tri zaupnike. Poročilo o dosedanjem delovanju nam je pokazalo, da nam je treba še prav mnogo dela, predno bo vsaka hiša organizirana. Sprejeli so se podrobni in jasni načrti za bodoče politično delo. Na sestanku se je razmotrivalo tudi vprašanje, kako organizirati delavski in viničarski stan, da ne zabrede v pogubno socijaldemokratsko žrelo. Zato je bil soglasno sprejet sklep, da se mora v vsaki fari ustanoviti Jugoslovanska Strokovna Zveza. Končno so bile med drugimi sprejete naslednje resolucije:

1. Kmetijske podružnice naj v celem okraju delujejo skupno in si izvolijo skupen odbor.

2. Zahtevamo kot najnižji znesek 10.000 K, ki se pri dohodnini nikakor ne sme obdačiti, takozvani eksistenčni minimum.

3. Užitninski davek na vino odklanjamo, ker je krivičen, saj plačujemo zemljiški davek.

4. Vso ljudstvo celega okraja in zastopniki Cerkev z vso ogorčenostjo zavračujemo protidemokratski in protiverski učni načrt za gimnazije, učiteljišča in ljudske šole. Če plačujemo šole, zahtevamo tudi, da imamo pravico govoriti učnega načrta. Ako hočete vzeti nam in našim otrokom vero v pravega Boga, potem vedite, da smo pripravljeni braniti se do skrajnosti. Vsak napad na naše svetinje bomo krepko odbili.

5. Zahtevamo, da se tudi po našem okraju napelje električna sila iz elektrarne v Fali, da boče se tako povzdignilo naše gospodarstvo.

Ptujska gora. Poročilo o shodu Kmečke Zveze dne 21. septembra 1919. Pred zelo velikim številom poslušalcev je razložil profesor Vesjenjak delovanje poslancev Slov. Ljudske Stranke v Beogradu. Ko je z odločnim nastopom prisilil nekatere socijalistične kričalce do poštenega obnašanja, se je shod mirno vršil in je g. poslanec jasno in točno ovrgel vse napade in ugovore socijalistov, ki so prosili mirno za besedo. Potem je nastopil g. Hlebič, posestnik od Sv. Križi pri Mariboru. Z veliko pazljivostjo so mu poslušalci sledili, ko je povedal nekatere kmečke težkoče in s priprostimi besedami razložil organizacijo Kmečke Zveze; gotovo je, da se bodo povabili tega moža odzval marsikdo, ki bi drugače se ne dal pridobiti za Kmečko Zvezo. Na shodu so se sklenile sledeče resolucije:

1. Protestiramo proti predloženemu načrtu za srednješolski in ljudskošolski zakon, kateri popolnoma nasprotuje nam kot kristjanom in davkoplačevalcem. Zahtevamo od naših poslancev, da naj porabijo vse pripomočke, da odklonijo ta zakon, katerega našo ljudstvo ne bode nikdar sprejelo, tudi ne, če bi mu ga oblast vsilila. Zahtevamo, da prevzame vse stroške za ljudsko šolo država, zahtevamo, da ima ljudstvo s svojimi dušnimi pastirji na čelu odločilno besedo pri nastavljanju učiteljskih moči.

2. Protestiramo proti temu, da različna okrajna giavarstva določujejo za nadzornike nad tujimi posestvi, skoraj izključno le advokate, kateri to svojo službo zlorabljajo v politične in zabavne namene.

3. Zahtevamo strožje postopanje vlade v bagunskem taborišču v Strnišču. Tam je veliko mladih ljudi od 14. leta naprej, kateri nočejo popolnoma nič delati, ali pa v barakah dela ne morejo najti, ter pohajkujejo cele dneve med barakami ali pa se bavijo z nepotrebniimi rečmi. Vse te ljudi možkega in ženskega spola je treba prisiljenim potom spraviti do kakega dela, da si bodo sami služili kruh in obleko.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Shod Slovenske Kmečke Zveze dne 28. septembra je prav dobro uspel. Predsedoval je župan Rojko. Pazljivo so poslušali zbrvalci zanimiva izvajanja poslanca Brendiča, ki je obravnaval predvsem razna gospodarska vprašanja. Sv. Marjeta je v taboru Kmečke Zveze.

Zibika. G. nadrev. Pušenjak je 28. septembra 1919 občinstvu razložil političen položaj v Slove-

niji. Izbrali smo župana Smole v odbor Kmečke Zveze za Zibko. Soglasno so bile sprejete resolucije.

Gospodarske novice

Proti krivični odmeri dohodninskega davka je nastopil poslanec Jugoslovanskega kluba Anton Sušnik. Opozoril je ministra financ na to, kako težko je plačevati osebnodohodninski davek posebno kmetom na Slovenskem, ki morajo poleg osebnodohodninskega davka še plačevati občinske in deželne doklade (dasi ne obstoja nobena dežela več), zemljiški davek, rentni davek in hišnonajemninski davek. Pritožil se je zoper večkrat nepravilno, brezobzirno in celo pristransko postopanje davčnih oblasti pri odmeri osebnodohodninskega davka ravno nasproti kmetom in bajtarjem. Zahteval je, naj se obdačenje začne šele pri 10 tisoč K čistega dohodka; naj finančni minister takoj izda posebno naredbo o osebnih dohodnikih, ki bo uvaževala sedanje gospodarske in življenjske razmere; naj ukrene, da davčne oblasti ne bodo več tako brezobzirno postopale nasproti kmetom in naj se nemudoma izenačijo davki za celo državo.

Krivična! Vinski davek, ki ga je sklenil svojčas nemški štajerski deželni odbor proti glasu dr. Verstovška, so sedaj napravili tudi našim vinogradnikom na Slov. Stajerskem. Na Kranjskem in po drugih jugoslovanskih krajih tega davka nimajo. Kranjska je imela pred vojno vpeljan davek na vrednostni prirastek. Ta davek pa so sedaj prenesli tudi na razne slovenskoštajerskega prebivalstva. Če je kdo leta 1919 kupil posestvo za 20.000 K, a ga je n. pr. letos prodal za 60.000 K, mora plačati več tisoč kron davka na prirastek. To je dvojna mera, ki je popolnoma krivična. Kmečka Zveza je v seji izvršilnega odbora dne 30. septembra proti takemu postopanju sklenila odločen protest. Zahtevamo takojšnje sklicanje deželnega zbora za Slovenijo, da se te krivice popravi.

Občni zbor Slovenske Kmetijske Družbe bo začetkom meseca novembra v Ljubljani. Podružnice, ki še niso volile delegatov, naj skličejo do 20. oktobra svoje občne zборе.

Primerne prepeved. Kotarska oblast v Siseku je prepovedala pobiranje koruze in trgatve grozdja pred 15. oktobrom. Koruza in grozdje morata dobro dozoreti.

Novi smeri v vinoreji. Vinarski ravatelj g. Puklavc v Mariboru je gapisal v listu „Jugoslovanski vinogradar i vočar“ izboren članek pod gornjim naslovom. V spisu pravi naš domači strokovnjak, da bo treba našim vinogradnikom v bodoče gledati, kako bodo pridelali čimveč finih vin. Za Slovenske gorice priporoča sađenje modrega burgundca. V Ljutomeru, Ormožu, Radgoni, St. Lenartu, Ptujju in Mariboru mora nastati jugoslovanska sampanjska industrija. Slaba vina v bodoče ne bodo našla odjemalcev. Članek, ki je res zanimiv, bomo ob priliki prinesli v „Gospodarju“ v obširnem izvlečku.

Cehoslovaška potrebuje mnogo vina. Slovenska Kmečka Zveza se je te dni obrnila do čehoslovaške vlade in trgovsko-obrtnih zbornic s prošnjo, naj pridejo Čeho-Slovaki kupovat vina v Jugoslavijo. Za naša izborna vina moramo poiskati novih kupcev.

Vinske cene. Za letošnji vinski mošt, ki bo v mnogih krajih boljši kot lanski, obljublajo vinotrci 5 do 7 kron za liter. Se enkrat priporočamo vinogradnikom, da počakajo s trgatvijo vsaj do 15. oktobra.

Sladkor za oslajanje vinskega mošta in napravo petijota bo oddajala Slovenska kmetijska družba v Ljubljani svojim članom. Podružnice naj ekspresno naznanijo potrebnost svojih članov. Cena 11–12 K.

Hmelj. Cena hmelju gre vsak teden kvišku. Na hmeljskem trgu v Zateu plačujejo hmelj od 1200 do 1350 K 50 kg. Tako visokih cen še hmelj ni dosegel.

Cene za žito. Pšenica, rž, ječmen, koruza, ajda: 1 K 60 v do 2 K, oves 80 v do 1 K, fižol 1 K 40 v do 2 K, proso 1 K do 1 K 40 v 1 kg.

Dobava ovs v količini 270.000 kg za dobo 5. oktobra do 31. decembra 1919 za garnizijo Maribor, se bode oddala potom ofertalne licitacije. Ofertalna licitacija se vrši dne 6. oktobra 1919 ob 10. uri pri komandi mesta Maribor. Vsi zainteresirani se vabijo, da vložijo svoje pisemne oferte zapečatene najpozneje do 4. oktobra t. l. komandi mesta. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasa v „Službenih Novinah“, ki izhajajo v Beogradu. Tudi komanda mesta daje potrebne informacije.

Neverjetno! Češki list „Venkov“ poroča, da dobi Čehoslovaška iz Jugoslavije 15.000 vagonov žita. Moka tega žita bo stala baje samo 1 K 68 v kg. Ali je to mogoče? Kako more liberalno-socialistična vlada v Beogradu v tujino dajati žito mnogo ceneje nego je v Jugoslaviji. Vse to delajo liberalci in socialisti brez sodelovanja ljudskih zastopnikov. Zahtevamo volitve, da bomo sodločevali!

Lanene tropine oddaja Slovenska kmet. družba v Ljubljani 100 kg po 170 K.

Sol za zimo. Mariborsko okrajno glavarstvo je dobilo večjo količino soli. Trgovci mariborskega okraja naj takoj naznanijo, koliko soli rabijo.

Apneni dušik, izborna umetno gnojilo za ozimno ter travnike, vinograde in hmeljnike oddaja Slovenska kmetijska družba v Ljubljani. V celum vagonu stane 100 kg 150 K, v manjših množinah 160 K.

Razne cene. Cene za skorje se sedaj gibljejo med 40 K za 100 kg, za čreslovino pa med 42 do 44 K za 100 kg od postaje nakladanja. — Cene za razne sveže živalske kože so sedaj, kakor sledi: Konjske kože komad 50–68 K, goveje kože (vsakovrstne)

15–14 K za 1 kg, telečje kože 15–16 K za 1 kg; za suhe kozje in ovčje kože 12–16 K za komad, za kože jagnjet 6–8 K komad. — Cene za raznovrstna žita so v Jugoslaviji nekako sledeče: Pšenica 100 kg 210–260 K, rž 200–220 K, ječmen 200–220 K, koruza 200–220 K, oves 200–220 K, ajda 160–170 K in fižol 220–260 K za 100 kg.

Tedenske novice

Poroča. V St. Ilju v Slov. gor. se bo dne 5. t. m. poročil trgovec brat tamošnjega g. župnika, g. Josip Bračko z g. Dorico Plevnik, trgovko v St. Ilju. Bilo srečno!

30letnica. Leta 1889 so sledeči gg. učiteljski študenti po končanih študijah svojo službo nastopili: M. Cizel (t. kazniški uradnik v Mariboru), Jos. Ceh (nadučitelj, St. Jernej pri Ločah), Fr. Iglar (učitelj v Ribnici na Pohorju), Josip Krajnc (učitelj, Smartno na Paki), Tomaž Kurbus (nadučitelj v Slivnici pri Celju), Jakob Pukmeister (nadučitelj, Sv. Jedert nad Laškim), Josip Terčak (nadučitelj Ksaverij v Sav. dolini), Oton Vobič (umrl leta 1908 kot učitelj v St. tlenicah), Franjo Zacherl (učitelj v Ljutomeru) in še sedem nemških tovarišev. Pred petimi leti so omenjeni slovenski gospodje nameravali obhajati 25letnico svojega vzgojnega delovanja, a izbruh svetovne vojne je to nakano preprečil. Toliko rajši so se odzvali klicu g. Cizela kot sklicatelja na svojo 30letnico, katero so obhajali dne 21. septembra t. l. v Mariboru v gostilni „Maribor“ v krogu mnogoštevilnih prijateljev in med temi tudi g. Schreinerja, učiteljskega ravnatelja. Spominjali so se svojih nekdanjih prijetnih dni, ponovili so staro prijateljstvo, ko se nekateri že mnogo let niso več videli. Spominjali so se svojih gg. profesorjev (dva še živeča, ki pa se vabilu nista mogla odzvati, drugi so že pokojni), svojega umrlega tovariša Vobiča in drugih prijateljev v svojih govorih (gg. Cizel, Schreiner, Ceh, Kurbus, Pučelik, prof. Pirnat iz Ptujja, Čuš itd.). Zahvalili so se pa tudi pevcem, mariborskim Vandrčkom, ki so pomagali po svojih pesmih, g. nadučitelju Neratu, ki je ob spremljevanju gđe. učiteljice Jurkovič proizvedil več lepih komadov na gosle in so s tem pripomogli, da je shod splošno zadovoljil vse navzoče. — V pondeljek, zjutraj, so se gg. tovariši-učitelji udeležili sv. maše za svoje umrle profesorje in tovariša, nato pa so se poklonili g. ravnatelju Schreinerju, ki jim je razkazal sedanje moderno učiteljsko, katero se pred 30 leti ni stalo. — Popoldne so se gg. jubilatnje zopet razkropili na razne strani, obžalujoč, da je slavje tako hitro minilo, a vendar veseli, da so se zopet sešli s svojimi starimi kolegi in prijatelji. Manjkal je samo g. Iglar.

Avtomobilna zveza Maribor—St. Lenart. Okrajnemu zastopu v St. Lenartu v Slov. gor. se je posrečilo dobiti na razpolago velik osebni samodrež in dokaj bencina, tako da začne že jutri, sredo, dne 1. oktobra prevažati osebe in pošto. Iz Maribora se vozi avto točno ob 12. uri (opolodne) z glavnega kolodvora. V Maribor se vrne zjutraj ob 8. uri. Ko bo vse dobro urejeno, bo vozil samodrež menda do Radgone. Namerava se tudi avtomobilna zveza Maribor—Gornja Sv. Kungota—Sv. Jurij ob Pesnici. — Opozarjamo, da si mora vsakdo, ki se hoče voziti z avtomobilom v St. Lenart in nazaj, že naprej zasigurati prostor.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru se je na gostiji Pernat-Pečoler v Pamečali nabralo 317 K. — Hvala lepa!

Velik dekliški in ženski shod bo 12. oktobra pri Veliki Nedelji za dekleta in žene velikonedeljske dekanije. Ob 10. uri pozno sv. opravilo (pridiguje M. Krajnc), potem shod pred cerkvijo, popoldne večernice s cerkvenim govorom. Dekleta in žene velikonedeljske dekanije in sosedel! Udeležite se tega shoda v obilnem številu!

Velik dekliški in ženski shod bo prihodnje nedelje, 5. oktobra pri Sv. Miklavžu pri Ormožu za dekleta in žene velikonedeljske dekanije. Ob 10. uri pozno sv. opravilo, (pridiguje g. kaplan Vesenj), potem shod pred cerkvijo, popoldne večernice s cerkvenim govorom (govori M. Krajnc). Dekleta in žene velikonedeljske dekanije in sosedel! Pridite v velikem številu!

V nedeljo, dne 28. sept., je zboroval Narodni tabor v Ločah na Koroškem. Ljudski tabor se je pričel s sv. mašo na prostem. Po službi božji je otvoril tabor v imenu Narodnega sveta domači g. župnik Ogris. Predsedoval je zborovanju domačin g. župnik Jurij Trunk. Po pozdravu na vse udeležence je govoril g. poverjenik dr. V. Ravnihar, ki je navduševal na boj za konečno osvoboditev Koroške. G. poslanec Grafenauer je opisoval narodne razmere na Koroškem. Dr. Božič je povdarjal svetoš in pomen narodnih taborov. G. Brandner je govoril v imenu neosvojenih bratov iz beljaške okolice. Govorila sta tudi načelnik Orlovske Zveze brat Krivec in v imenu Sokolske Zveze brat Kajzelj. Med zborovanjem je priplul nad glave zborovalcev v aeroplanu general R. Maister, ki je pozdravil zborovalce. Kot zastopnik narodnih bojevnikov za Koroško je govoril poročnik Ude. Na taboru so nastopili v javni telovadbi Orli in Orlice, Sokoli in Sokolice. Zborovanju je sledila in ga zaključila narodna veselica. Tabor v Ločah na Koroškem je bil nad vse dobro obiskan in brzojavno so ga pozdravili: general Smiljančič, predsednik deželne vlade dr. Brejce in poverjenik za kmetijstvo prošt Kalan. Z navdušenjem je bilo tudi sprejetih več za Koroško pomena vrednih resolucij.

Zupanom ptujskega okraja. Zadnji čas se dopelja redno vsem županstvom „Ptujski list“, zlasti odkar prinaša razne objave okrajnega zastopa. Opozarjamo zato vse župane, da „Ptujski list“ ni nikakšen uradni list okrajnega zastopa in da so vse takšne objave le delo njegovega tajnika, g. Sagadina, ki hoče s takimi objavami in inserati svoji JDS pripomoči do večje veljave v ptujskem okraju. „Ptujski list“ je glasilo ptujskih liberalcev; zato ga naj vsak župan brezpogojno vrne in ne plača; gospoda komisarja Brenčiča pa pozivljamo, da prepreči nadaljne inseriranje g. Sagadina v „Ptujskem listu“, ker ga ne beremo vsi in ga tudi ne maramo brati. Naš kmetijski list je in ostane „Slov. Gospodar“.

S potovanja. „Kdor je v napolje doma, naj se ne rajžo pada.“ Ta verz sem stihal, ko sem jo zadnji teden udaril proti Sv. Lenartu. Po čudovito ravni in kratkočasni poti, speljani med romantičnimi jezerci, v katerih so plavale prekrasne štirinožne ribice, sem jo primahal v kraljestvo finfarjev. Ze od daleč me je pozdravljala slovenska končnica — jee. Aha, sem si mislil, najbrž kaka trgovina za jajce. Stopam hitreje; kar zagledam se u — torej ujee. Ali ujee ali ojee, kdo mi razloži uganko? Ko pa dospem na glavni trg, zagledam ves prevzet: „Za . . . sobe za tujce.“ Domačini baje kar verjeti ne morejo slovenskemu napisu, zato še vedno nemško pukštaborajo: Zobe ca tujce. Po Za . . . receptu bi se naj še prelevil — vsaj imensko — Slawitsch in drugi. Toda naenkrat ne gre; bila bi preveč težka ločitev od blažene tajepohrustače in g. dr. Gorišek bi ne vedel, kam naj gre s svojo stražo proslavljati kraljevega rojstnega dne, ker bi bilo vse polno navdušenih Jugoslovancev. Vobče je St. Lenart sražen trg, nagladko potlak in ozaljšan s prekrasnimi nasadi ob stenah in plotovih. Goriškov avtomobil bo gotovo to lepoto še povišal. — Popotnik.

Zvišanje zamenjalnine za poštne vrednotnice. Z veljavnostjo od 1. oktobra 1919 je morala poštna uprava zaradi visokih nabavnih cen za poštne vrednotnice zvišati zamenjevalno pristojbino za poštne vrednotnice od 1 na 6 v.

Prva slovenska tovarna za izdelovanje usnja v Mariboru je ona g. Franca Krošelja v Kamnici pri Mariboru. Odločno katoliško in narodno-zavednega tovarnarja priporočamo!

Izgubila se je dne 13. septembra t. l. Alojzija Pešl, 25 let staro dekle, na pol mutasto, ne prav pri pameti, s kratkimi lasmi, doma iz Vukovskega Vrha, Jarenina. Kdo kaj ve o njej, se prosi, da naznani na občino.

Kdo ve, kam spada kraj (Hont-komitat) Egegh-Szalatnya severozahodno od Budimpešte in kako se zove po slovaški; naj blagohotno sporoči „Slovenskemu Gospodarju.“

Glavna trafika v Ptujski gori št. 6 se stem razpisuje v oddajo po javnem natečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materijala za 20.750 K 50 v, od česar je znašal trafikantski dobiček 2075 K 05 v. Invalidi iz za zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi prosilci. Takim prosilecem se bo podelila prodaja brez ozira na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 100 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. Jamsčina znaša 200 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 23. oktobra 1919, 10 ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabiti do dne 23. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Ptujski gori.

Za dva milijona bankovcev zaplenjenih. Dne 25. septembra so v Špilju petim strankam, došli iz Nemške Avstrije, zaplenili dva milijona novih tiskanih bankovcev po 1000 K poleg nove štampilje, s katero so žigosali ta denar.

Tabor v Dobrlivasi.

Svečanost tabora v Dobrlivasi vasi dne 28. sept. so v posebni meri povzdignili naši Orli in Orlice. Posebni vlak, ki je vozil naše telovadce iz Ljubljane, je obstal v Mariboru. Tukaj je izstopilo 350 Orlov in 200 Orlic, ki so korakali ob trobentanju lastnih trobentcev in udarcih godbe po mariborskih ulicah iz glavnega kolodvora na koroškega. Med vožnjo na Koroško so bili naši telovadci na vseh postajah burno navdušeno sprejeti. V nedeljo zjutraj se je udeležil Orel slovesne službe božje v Dobrlivasi, katero je služil generalni vikar slovenske Koroške Matija Randl. Sv. maše se je udeležil tudi general Maister, poverjenik dr. Verstovšek, kapetan Dolar, pri službi božji je pšvirala vojaška godba. Po sv. maši se je pričel tabor na dvorišču benediktinskega samostana. Zborovanja se je udeležil tudi koroški Orel, ki je bil sprejet s posebno navdušenostjo. Tabor je otvoril nad vse burno veselo pozdravljen general Maister, ki je navduševal udeležence v imenu Narodnega sveta za osvoboditev Koroške. V govoru mu je sledil poverjenik dr. Verstovšek, ki je klical Korošcem, naj zaupajo svojim prvoboriteljem. Koroškim ženam in dekletom ste govorili: Cilka Krekova in dr. Angela Piskernikova. Se zaslužnjene koroške Orle je pozdravljala Prekruza.